

Les velles famílies de la Vall de Canet (1a part)

El segle XVI

Antoni Cruanyes Becana

A SENTÈNCIA DE GUADALUPE

La Sentència de Guadalupe, un conjunt de disposicions dictades pel rei Ferran de Catalunya i Aragó el dia 1 d'abril de l'any 1486 en el monestir de Guadalupe, Extremadura, per tal de resoldre el conflicte que ja havia provocat dues guerres entre els pagesos de remença i els senyors alodials, va ser un important instrument de pacificació i alliberament del poble.

Amb aquesta sentència els pagesos quedaven alliberats de l'adscripció a la terra, es garantia la seva llibertat personal i la possibilitat de disposar lliurement dels seus béns. Els pagesos seguien, tanmateix, subjectes als censos del mes, primícies i a les parts convingudes de les collites. Respecte als «mals usos», aquests es podien redimir amb compensacions econòmiques als senyors.

La sentència es basava, en gran part, en el projecte de Concòrdia que havia elaborat la Generalitat de Catalunya l'any 1462, el rebuig de la qual havia conduït a les guerres civils catalanes amb Joan II. Amb aquesta sentència s'establí la llibertat de trasllat i de nous assentaments

de totes aquelles persones que així ho volguessin. Així es propiciava un nou equilibri del camp i es promovia que molts pagesos, lliures ja, poguessin dedicar-se a noves activitats comercials, manufactureres, pageses o marineres.

És a partir d'aquesta sentència que els pobles de la plana i els de mar van veure incrementar la seva població gràcies a la gent que baixava de les terres de l'interior, cercant noves i millors formes de vida. Canet de Mar no en fou una excepció. Aquest fet es pot veure comparant el Fogatge del 1497 i la població canetenca de les darreries del segle XVI, quantificada a l'any 1595 en uns 700 habitants.

A la gent arribada de l'interior cal afegir-hi aquell corrent migratori que, procedent de la Gascunya, Occitània, la Provença, el Rosselló, Nàpols o Malta, entre altres llocs, va fer augmentar molt significativament la població catalana i, en conseqüència, també la canetenca. Així es va impregnar la nostra societat de cognoms d'origen transpirenenc com Sagnier, Jaurés, Rafó, Bonnemaïson, Vernet, Soler, Gibert, Desclot, Lafarga, Ainaud, Lasarte, Duati, Del Acqua, Gemosí, Padasau, Bertran, Badaró, Vezet, Lavigne, Mallia,

Lagreve, Daufiac, Gaubil, Navarre, Criazzola, Vaquer, Francesch, Sarlat i tants i tants d'altres.

EL FOGATGE DE 1497

Seguint el regnat de Ferran el Catòlic, rei de Catalunya i Aragó i fill de Joan II, es va disposar la confecció d'un fogatge que posés al dia el coneixement del nombre d'habitants de la nació catalana.

Els primers fogatges efectuats a Catalunya obeeïren a interessos pecuniaris per tal de subvencionar campanyes bèl·liques, donatius o subvencions per satisfer despeses reals. Aquest objectiu fa dubtar de la seva fiabilitat.

El total d'aquest fogatge, exclosa la comarca de la Vall d'Aran, fa pujar la població catalana a 63.234 focs o famílies, que a cinc residents per foc, dona un nombre de 316.170 habitants. Si comparem aquesta xifra amb el fogatge del segle XIV, veiem que durant força temps es va anar reduint la població com a resultat de la pesta negra de l'any 1348 i la nefasta guerra civil catalana dels anys 1462-1472, la qual va deballestar l'economia i va empobrir la terra.

Segons consultes a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, el fogatge de l'any 1497 es componia de les parts següents:

Cinc vegueries: Barcelona, Vilafranca del Penedès, Manresa, Vic i Tortosa.

Una sotsvegueria: Berga.

Onze col·lectes: Ripoll, Perpinyà, Cerdanya, Pallars, Agramunt, Lleida, Cervera i Tàrraga, ducat de Cardona, Tarragona i Montblanc i comtat de Prades.

Pel que fa referència a la nostra vila, les dades i noms són dels següents habitants:

Sant Yscla de Canet: «en Vives, en Maresma, en Oller, en Piera, en Amps, en Aulet, en Genebre. En Bateyer, en Peria, en Torrent, en Domar, en Ron de Salabreda, en Casa Agulló, en Figuerola, en Sanou en Ligada, en Vendrell, en Castells, en Juyol, en Soler, Goday, en Pederramon, en Pujades demont, en Pujades devall, en Mella, en Bigues damunt, en Bernat Andreu, en Moregues, en Lengua, en Ferran, en Ros pescador, en Bigues davall, Eugeni Casadevall, en Macià pescador, en Doy, en Mirar, en Pere Ferrer, en Moní, en Cabanys, Arquer ferrer, en Ros Çabater, en Janer, en Casa teixidor, en Gualba, Pere Gener, en Troya, en Yosan, en Comesoltes, Mn Jaume Colomer vicari i Jou Companyá.»

«Aquest fogatge de Sant Yscla de Canet dona un total de 50 focs, que a cinc ànimes per cada un en resulta una població de 250 habitants. Cal fer notar l'absència de cognoms com Macià, Spano, etc... Entre altres, que es troben en el cens de la ciutat de Barcelona i que gaudien del títol de Ciutadans Honrats de Barcelona, com alguns altres de la ciutat de Girona».

Fris escultòric de la constitució del primer consell municipal de Canet, el 1599

Com bé es pot observar, bastants d'aquests cognoms no estan encara ben formats i queden subjectes a l'evolució que s'anirà produint en el transcurs dels anys. Per exemple: De Bateyer, Bataller. De Genebre, Ginebra. De Ligada, Lligada. De Lengua, Llengua. De Cabanys, Cabanyes, etc...

EL CONCILI DE TRENTO

Aquest fou el dinovè Concili, celebrat entre els anys 1545-1563 sota els pontificats dels papes Pau III, Juli II i Pius IV. La seva llarga durada va ser causada pels nombrosos i delicats temes a tractar, entre ells els produïts per l'avanç del protestantisme a tota Europa i la greu situació política regnant a bona part del continent europeu.

El Concili fou definitivament convocat l'any 1562, essent tanmateix l'etapa més concorreguda amb l'assistència de 199 bisbes. Entre ells hi havia els de l'episcopat francès presidit pel cardenal Carles de Guisa, fins ara contrari a participar-hi. Acabat el Concili, l'any 1563 fou confirmat pel papa Pius IV, mentre que el següent any, 1564, l'aprovació d'aquest Concili va constituir per a l'església catòlica un gran esforç de reflexió teològica. Es van tractar els drets doctrinals sobre escriptura, tradició, baptisme i confirmació, sagraments de l'ordre i el matrimoni, seminaris, predicació i tot el que afecta aquestes àrees. També va obligar al clergat, rectors i altres prelats a viure en la població on eren titulars, ja que no sempre es complien.

Però a efectes del que pot interessar als investigadors de la nostra història local, el Concili va prendre una decisió fonamental. Ens referim a l'obertura dels registres parroquials de matrimonis, baptismes, confirmacions i òbits... Aquests darrers ja s'havien iniciat l'any 1559... La resta d'aquests llibres rectorals van començar-se passats 36 anys, o sigui del 1595 fins arribar als nostres dies. Ens donen a conèixer dades importantíssimes sobre els cognoms, oficis, procedència i activitats a la nostra vila de Canet. Efectivament, l'aplicació dels acords presos en aquest Concili va fer possible que tots els nostres avantpassats sortissin de l'anonimat i que la seva existència terrenal quedés inscrita en actes tan importants com el seu naixement, baptisme, confirmació, matrimoni i òbit.

ACTES NOTARIALS RECTORALS

Respecte als actes notarials, els rectors de parròquies n'exercien les funcions en totes aquelles poblacions o viles on no hi havien notaris. Aquesta funció notarial, dins del límit de la seva parròquia, va estar en vigència des del segle XIV i fou de creació episcopal... Igualment s'autoritaven assumptes de dret familiar. L'estudi dels testaments, codicils i altres documents podrien portar-nos al coneixement social de les diferents èpoques, a l'establiment de genealogies i de tot el que fa referència al context cultural i/o social de cada època.

Per a la plena validesa dels testaments calia la presència de diversos testimonis:

La importància de fer testament a l'Edat Mitjana queda ben manifesta amb l'existència i mal ús de l'anomenat «Intestia». Això significava que quan un pagès o serf moria sense testar, el senyor feudal es quedava amb la tercera part dels seus béns, per migrats que fossin, i aquest fet esperonava els seus redactats.

Els testaments, des de temps molt reculats, foren redactats en llatí i en català fins que a les Corts celebrades a Monçó l'any 1542, regnant Felip II, es va ordenar que només ho fossin en català. Aquesta disposició real es va complir fins a l'any 1824, quan passaren a fer-se en castellà. A causa de les ordres del bisbe de Girona, Dionisio Castaño Bermúdez, el rector de Canet, mossèn Joseph Figueras i Pujolar, va haver de complir la disposició. (El darrer testament rectoral donat a Canet de Mar fou el 19 de setembre de l'any 1946, a nom de Dolors Planet i Carbonell, per necessitat urgent i exercint de notari rectoral mossèn Josep Mercader). Com a bona mostra del que s'escriu anteriorment valgui la última voluntat de Theresa Estrany donada el dia 19 d'octubre de 1780 on llegim... « *Després d'haver confessat a Theresa Estrany, vídua deixada de Josep Estrany mariner de dita vila m'ha recomanat que després de morta digués que era la seva voluntat deixar i llegava a Francisco Estrany, son fill cec habitant a Mataró, un matalàs y una flassada que es del llit haont dorm y que a Gerònima també filla seva casada amb Martí Puig mariner de dita vila, per los agradables serveis que*

de ells ha rebut tota la roba de son ús y es sa voluntat que aluego de ser morta se los entreguin.

Y per ser sa voluntat ho firma dit dia i any y que les 25 lliuras que té en dita casa serveixan per be de la seva anima».

ACTE FUNDACIONAL DE CANET DE MAR

«En l'any 1599, en la primera quarta del mes de gener en la Vila de Canet de Mar i lloc de la Torre i Fortalesa de Canet, convocats i congregats la Universitat, singulars homes i parroquians de la Vila i parròquia de Sant Benet de Canet, terme de Montpalau diòcesi de Girona, es reuní en consell, congregats amb repic de campanes del campanar parroquial, amb permís, presència i assistència de l'Honorable Antoni Llobet, subatle de dita vila i parròquia de Sant Benet de Canet de Mar.

Es dóna lectura al document que expressa que el marquès d'Aytóna ha concedit el privilegi a la parròquia de Canet:

Los senyors obrers Pere Roig, Gabriel Roig i Francesc Jover, exposaren de viva veu lo següent:

Honorables senyors. Els aquí convocats i congregats com a universitat i representant la Universitat i tenint consell general de la vila i parròquia de Sant Benet de Canet, sabeu com l'Il·lustríssim Senyor Marquès d'Aytóna, comte d'Osona, i vescomte de Cabrera i Bas i senyor de dita Vila i Parròquia de Sant Benet, ha concedit llicència de poder tenir lo Consell de dita Universitat a un número cert de Consellers, los

quals tinguen poder per re-soldre i determinar qualsevol cosa de dita Universitat, així com si tota la Universitat s'hagués convocada i congregada. Dins d'aquest mateix acte ha estat determinat, ordenat i resolt que fossin posats dins les bosses els papers amb els noms dels canetencs, de diferents oficis, aptes per a ser elegits i que aquestes bosses passin a dins d'una caixa de tres clavadores i fossin donades les tres claus d'aquelles, dos d'elles als obrers i l'altre al notari escrit a sota i que no es poguessin obrir fins el dia de l'extracció de dits jurats i consellers».

La caixa va ser tancada amb les tres claus, dues en mans dels obrers Gabriel Roig i Francesc Jover i la tercera lliurada a Antoni Moner, notari públic del terme de Montpalau. La caixa va restar recollida a l'església de dita vila fins a Quinquagèsima, on es van convocar i congregar una gran multitud de fidels després de celebrar missa major amb l'assistència i presència de l'honorable notari Antoni Joan Moner com a testimoni. Llavors va fer-se l'extracció de jurats i es van llegir les capitulacions.

«Oberta la bossa del jurat en cap, i per un minyó de set anys, i amb una sola mà fou extret un rodolí d'aquella i en aquell fou trobat lo nom de Barthomeu Figuerola. Tot seguit, per jurat segon fou trobat lo nom de Jaume Pica i per tercer jurat lo nom d'Antoni Camps. Oberta la bossa intitulada de consellers i per lo dit minyó, trets els noms de Francesc Jover, Bartomeu Torrus, Joan Pica, Antoni Ferrer, Barthomeu Roig, Joan Niella, Salvador

Veia, Antoni Pastell, Pere Vendrell, Jaume March, Miquel Madir i Miquel Goday. Testimonis són lo magnific senyor Miquel Spanno, Senyor de la Casa i Torre Forta de Canet i Jaume Macià, mercader de dita vila de Canet.»

(Els elegits ho foren només pel termini d'un any i n'havien de passar tres més per tornar a ser elegibles. També cal esmentar que el testimoni Jaume Macià, mercader, era el pare de qui fou el venerable Gabriel Macià».

(L'Acte Fundacional pot llegir-se en un magnífic quadre donat pels successors del Dr. Marià Serra i està en poder de l'Ajuntament de Canet). Amb l'Acta Fundacional de la nostra Vila de l'any 1599 podria tancar-se un llarg període de cent anys que inclou la promulgació de fites tan importants com la Sentència de Guadalupe, al 1486, que va fer lliures a tots els catalans... El fogatge de l'any 1497, que ens fa conèixer els habitants de la nostra vila... El Concili de Trento, entre el 1545-1563, que deixa el camí obert a la inscripció de tots els cognoms de la nostra vila... I finalment l'Acta Fundacional de 1599 que ens fa lliures i amos de les nostres decisions.

Amb tot aquest bagatge i les possibilitats que s'obren, podem passar a fer-nos coneixedors de les nostres famílies i els seus cognoms seguint un ordre cronològic i alfabètic tal com els reproduïm aquí. El període de quaranta anys que transcorre entre l'inici del llibre d'Obits, l'any 1559, fins arribar a l'inici del segle XVII, a l'any 1600, son els exposats en primer lloc. Aquest primer

llibre rectoral d'Obits comença amb aquesta primera inscripció... «Avuy... de mars de lo any 1559 dit morí Segimón NIELLA fadrí. (L'antiga masia de can Niella es troba en el camí de Sant Cebrià).

A

ARQUER «Lo dia 20 octubre de 1562 morí lo senyor Pau Arquer pagés»
 ANDREU «Lo dia 29 de abril de 1567 ha mort Yago Andreu»
 ALAMANY «Ha mort Alamany, alias Girandella»
 ARENAS «Madona Arenas morí lo any 1592»
 ALOMAR «Mort de Alomar, pages, el mars de lo any 1600»

B

BIGUES «Avuy 23 de desembre morí Barthomeu Bigues» (Mas Bigues situat a l'entorn de l'església parroquial)
 BARNOY «Lo dia 6 de novembre de 1573 morí en Barnoy»
 BAJAM «Lo dia 20 de mars de 1575 morí Barthomeu Bajam»
 BONET «Avuy 10 de juny de 1580 es sepultat Pau Bonet corder»
 BARRERA «Avuy 11 de juny de 1580 morí en Barrera mestre de obres»
 BAGES «Lo dia 10 de mars de 1584 morí en Bages, alias Major»
 BATLLE «Sepultura de madona Batlle hostalera, el 4 de juny de 1585». Masia de can Batlle (abans Roldós) part damunt de la Casa Forta de Santa Florentina).
 BOHIGUES «Mort de madona Bohigues a l'any 1562»
 BARFULL «El 20 de setembre de 1582 morí madona Barfull»
 BALSÀ «Avuy 19 de novembre de 1582 morí madona Balsà»
 BARGANT «A 11 de setembre de 1583 ha mort Bargant, a casa den Batlle»
 BALDOIRA «Lo any 1583 morí en Baldoira teixidor de lí»
 BERTRAN «Lo dia 23 de desembre morí lo senyor Bertrán»
 BARNOYA «Madona Cathherina Barnoya morí lo any 1596»
 BUSSOT « Lo 2 de febrer de 1600 morí Salvador Bussot»

C

CASTELLSAGUER «Al mars morí lo senyor Castellsaguer»
 CASALINS « Al 22 de novembre de 1570 morí madona de Vicens Casalins»
 CASTELL «Al maig de 1573 morí en Castell»
 CORGETÉS « Avuy a 4 de setembre morí Salvador Corgetés»

CABANYAS «Lo dia 10 de agost de 1576 morí Tomás Cabanyas».

CARBONELL « Lo dia 1 de novembre de 1581 morí madona Joana Carbonell.

CARCERENY «Avuy 11 de novembre de 1581 morí Madona Joana Carcereny»

COSTA «Lo fabrer de 1582 morí Miquel Costa, fadrí»

COMALITA «Morí madona Comalita el 19 desembre de lo any 1582»

COLOMER «Lo dia 5 de febrer de 1583 morí Joan Colomer»

CARNASOLTES «Lo dia 25 de febrer de 1586 ha mort Carnasoltes mariner»

CONSTANS « Mort de madona de Joan Constans a 3 de mars de 1586»

CASSÀ «Madona Cassà morí al desembre de lo any 1586»

CASSES « Lo any 1591 morí madona Casses, muller del matalasser»

CRUANYES « A 29 de agost de 1600 morí Francesch Cruanyes patró. Vivent prop de casa Arquer»

D

DOY « Avuy any 1568 morí Anthony Doy»

DALMAU «Avuy 14 de gener de 1592 morí madona Dalmau forner»

E

ESTRADER «Lo dia 19 de abril de 1566 morí Bernat Strader»

ESPINÓS «Lo día... morí Joan Spinós gendre de madona Arquera prop

la casa de Francesch Cruanyes patró, Ha fet testament»

F

FIGAROLA «Lo 8 de gener de 1571 morí Figuerola pagés «alias Riera». Masia Figuerola existent al rial del mateix nom des de 1470.

FARRER «Lo dia 1 de novembre de 1573 morí Miquel Farrer»

FAL-LIA «Lo 26 de mars de 1582 morí en Fal-lia, napolità»

FLOR « Sepultura al 19 de abril de 1582 de Flor, mariner»

FARGES «Mestre Farges boter morí 6 de abril de 1598»

FRANSÍ «Mariner mort lo any 1598»

FRANCESCH «Mort de Pere Francesch del reialme de Fransa lo dia 7-1595. Era esposat amb Joana Buscarons»

G

GUALBA « Lo dia 12 de octubre de 1561 morí el senyor Jaume Gualba»

GRAU/GARAU «Avuy 29 de setembre de 1569 morí el senyor Grau»

GODAY « Lo 10 de novembre de 1569 morí Thony Goday. Esposat amb Joana Gili, d'Argentona»

GENER «Al darrer de gener de 1570 morí madona Violant Gener»

GIOL «Lo darrer dia de gener de 1575 morí madona Giol». Antiga masia de can Giol davant la Torre Forta de Sta Florentina»

GOFAU «Mort de Barthomeu Gofau,

mariner lo 7 de febrer de 1584». Masia a l'actual can Santià « GALCERAN « Lo febrer de 1587 morí en Galceran, sabater» GARRIGA «Lo any 1599 ha mort madona Garriga»

I

ILLA « Lo dia 7 de juny de 1562 morí Francisco Illa»

J

JUYOL «Lo dia 20 de abril de 1561 morí lo senyor Yago Juyol»

JOVER «Hereu de casa Golba morí 3 de maig de 1596»

JACOB « Mort de Anthony Jacob del regne de França.

L - LL

LLAUGER « Lo any 1568 morí madona Eularia Llauger. El mas Llauger existí fins l'any 2003 al carrer Rabalet.

Des de l'any 1460, i durant una centúria, fou la Rectoria de Canet de Mar»

LLIGADA « Avuy 26 de gener de 1562 morí Mateu Lligada, mariner»

LLOPART «Avuy 29 de agost de 1580 morí madona Llopart»

LLOBERONS «Mort de madona Lloberons a l'any 1582»

LAUDER «Lo dia 1 de abril de 1592 morí Pere Lauder» (Llauder ?)

M

MORELL «Lo dia 28 de novembre de 1570 morí el senyor Morell»

MARCH «El dia 2 de gener de 1573 morí Vicens March»

MORA «Avuy 4 de abril de lo any 1575 morí lo senyor Mora»

MARGES «Avuy 24 de abril de 1575 morí lo senyor Marges»

MIRO «Comptant a 1 de febrer de 1577 morí Baltasar Miró»

MADIR / S «Lo any 1584 morí madona Madir, del regne de Fransa»

MACIA «Lo 2 de juliol de lo any 1581 morí Tony Macià»

MONI « Al maig de lo any 1582 morí madona Moni. Masia ubicada a l'actual carrer Saüc, des de 1479 «

MURTRA «Lo dia 20 de mars de 1585 morí en Murtra»

MISSER « Lo dia 30 de maig morí Pere Misser, mestre de aixà»

MAYA «Mort de lo senyor Mayà, mestre de cases»

MONTANYANS «Morí al 23 de octubre de 1585»

MORAGUES « Avuy 26 de desembre de 1585 ha mort Moragues»

MIRALLES «Lo octubre de 1588 morí Miralles, teixidor de llí»

MILANS «Lo senyor Jaume Milans morí lo dia 13 de febrer de 1592»

MARTI «Madona Martí morí lo dia 4 de juny de 1593»

MARESMÀ «Lo dia 30 de setembre morí lo senyor Maresma, traginer»

MOLÀ «Lo dia 3 de febrer de 1599 morí lo senyor Joan Molà del regne de Fransa de la vila de Buxallat, bisbat de Comenge»

MESTRE «A lo any 1600 morí Anthony Mestre, teixidor de lli»

N

NIELLA «Lo dia 12 de octubre de 1562 morí Yago Niella, alias lo Rey»

NOGUERA «Lo 24 de juny de 1599 morí lo senyor Pere de la Maduixa, del reialme de Fransa y gendre del senyor... Buscarons (?)»

NISCONES «Al mes de juny de 1600 morí madona Niscones»

O

OLIVER «Avuy 26 de maig de 1582 morí madona de Oliver fuster»

OLLER «A 22 de mars de 1584 morí Joan Oller, a la casa den Niella»

P

PARATGE «Avuy 6 abril de 1559 morí en Paratge pagés». Antiga masia al riu de la Taxonera «

PUJADES de «A novembre de 1559 morí Violant Pujades de les Basses». Antiga masia a les actuals Indústries Soler.

PUIG «A octubre de 1560 morí lo senyor Anthony Puig, pages vivent al carreró». (Actual carrer Santíssima Trinitat)

POL «Avuy 4 de novembre de 1561 morí en Pol. Alias Ferran»

PRATS «Lo any 1571 mort de lo senyor Prats pescador»

PINS «Lo febrer de 1571 morí Jaume Pins sastre»

PALOMERAS «Lo 16 de setembre de sobredit any morí en Palomeras»

PICA D'Avall «A 13 de agost de 1574 morí en Jaume Pica d'avall, francés, vivent prop de la carniceria» (Avui carrer Vall)

POSTELL «Lo 20 de gener de 1582 ha mort Eulàlia Postell, doncella»

PLANA «Avuy dia 19 de maig morí en Plana, mariner»

PONGEM «A 21 de febrer de lo any 1571 morí en Pongem»

PALOM «Madona de Barthomeu Moni lo 13 de mars de 1592»

PAGÀ «Madona de Barthomeu Pagà ha mort lo agost de 1598»

PARERA «Mort de Gabriel Parera 1595, esposat amb Joana Balsa «

R

ROMEU « A novembre de 1560 ha mort Domingo Romeu rajoler»

RAMONET «A 10 de juliol de 1573 morí en Ramonet. El Mas Ramonet existí a l'actual carrer Mas Ramonet.

RIVERA «Eularia Rivera morí el 2 agost de 1590»

ROLDERAT «Eularia Rolderat morí lo 28 de mars de 1597»

ROIG de. «Lo any 1599 morí madona Roig de la Penya». Antiga Penya, masia a l'actual carrer Caldeta
ROIG « Mort de madona Eularia Roig, la que es morta a la casa den Golba, al davant de la casa de Francesch Roger lo dia 6 de abril de 1596 «

S

SOLÀ «Avuy 27 de setembre de 1567 morí Jaume Solà»

SANIJES «Avuy a 10 de abril de 1571 ha mort madona Sanijes»

SOTJEM «A tres de setembre de 1571 morí lo senyer Sotjem»

SOLER «A 29 de juny de 1580 morí en Soler de «damunt», pages»

SALETA «Mort de Thony Saleta. Ha fet testament»

SANOU «Avuy ha mort lo senyor Thony Sanou. Antiga masia a l'actual carrer Romaní «

SIRES / CIRES «Lo dia 19 de novembre de 1589 morí en Cires, mestre de cases». Antiga masia a l'actual col·legi Iglesias .

SALADRIGA «Lo dia 2 de abril de lo any 1592 morí Saladriga»

T

TAXONERA «Al desembre de lo any 1559 morí lo venerable Mn Taxonera rector de Canet»

TORRÓ «Morí en Torró y feu testament al notari de Pineda»

TORRUS «A dos de juliol de 1577 morí lo reverent Salvador Torrus, rector de Canet»

TERRADES «Comptant 2 de octubre de 1577 morí lo senyor Terrades»

TORRA «Mort de madona Eularia Torra muller de Jaume Torra, Vivent al carreró. (Actual carrer Santíssima Trinitat)

V

VIVAS «Avuy... any 1570 morí Francesc Vivas»

VILAR «Mort de lo senyor Vilar. Any 1570»

VIDAL «Al mes de abril morí madona Vidal, alias Mora»

VENDRELL «Avuy 8 de agost morí en Vendrell. Ha fet testament»

Cent vint-i-dos cognoms componen aquest primer llistat d'òbits que, començant a l'any 1559, tenen fi el 31 de desembre de l'any 1600, darrer dia del segle XVI.

Amb ells tenim coneixement dels nostres avantpassats que

en aquests 41 anys constituïen part del conjunt de cognoms inscrits a la nostra parròquia de la Vall de Canet, exceptuant aquells no arribats, encara, a la fi de la seva vida terrenal i per tant no inscrits en aquest primer llibre d'Òbits. (En tot cas ho seran en el següent segle XVII).

Per altra banda és òbvi que de cada cognom fora molt possible trobar-ne varis portadors com a resultat del creixement de les diferents branques familiars.

Convençuts de que dins dels diversos estats de la vida -naixement, baptisme, matrimoni o òbit- aquest darrer es absolutament indefugible i per tant el més cert, ens ha portat a escullir-lo com a referència, a més de ser el primer que fou iniciat (36 anys abans que cap altre) i per tant ens permetia endinsar-nos força més cap als inicis del llunyà segle XVI.

Aquest primer llistat d'òbits, de data de l'any 1559, coincideix amb l'estrena de la nova església parroquial i alguns dels seus enterraments poden ser d'abans de l'aplicació de les noves normes del Concili de Trento (aprovat l'any 1563) enterraments que fins aquella data es celebraven al cementiri de l'església vella ubicada en el lloc de l' actual Santuari de la Misericòrdia.

A partir de la lectura d'aquest primer llistat qualsevol convidat de Canet podria comprovar els inicis del seu cognom, a partir dels llibres rectorals. No obstant, cal dir-ho, fora fàcil trobar alguns d'aquests o altres antics cognoms en codicils, testaments o altres documents de caràcter privat anteriors als esmentats llibres.

ANTONI CRUANYES BECANA